

INFORME ESTAT DE
L'ASSOCIACIONISME JUVENIL

DISTRICTE DE
SANT ANDREU

INTRODUCCIÓ

Els informes de l'Estat de l'Associacionisme Juvenil del CRAJ i del CJB són una eina de treball, politització i visibilitat de **les circumstàncies, demandes i necessitats de l'associacionisme juvenil de base comunitària** a la ciutat de Barcelona.

Entenem associacions juvenils de base comunitària com a joves que s'organitzen voluntàriament amb una finalitat d'implicació col·lectiva a l'entorn i de transformació dels barris. Col·lectius sempre liderats i gestionats per persones joves.

Per nosaltres és important assegurar que l'associacionisme juvenil de base comunitària **pugui desenvolupar els seus projectes en tant que motors de cohesió social** i implicació comunitària en el seu entorn més proper i **garantir el dinamisme, continuïtat i creació de teixit associatiu al territori**.

Aquests informes es duen a terme amb la col·laboració d'aquells col·lectius que, complint els criteris anteriors, es disposen a participar dels espais de trobada que ofereixen el CRAJ i el CJB. En aquests espais, els col·lectius poden exposar com perceben l'estat de l'associacionisme juvenil al territori en relació amb 3 eixos; **espais dignes, espai públic i comunitat**.

Hem escollit aquests eixos després de detectar necessitats comunes de l'associacionisme juvenil de base comunitària a tota la ciutat de Barcelona que necessiten ser abordades seguint la idiosincràsia de cada barri i districte.

Els 3 eixos:

Espai digne

Espai públic

Comunitat

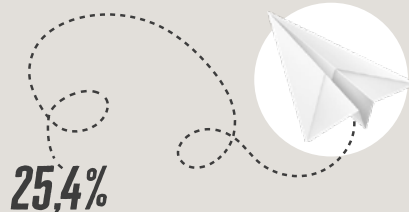
COM ESTAN LES JOVES DEL DISTRICTE

Demografia

14,1%
16-29 anys. ¹

Interculturalitat i arrelament

25,4%
joves de 15 a 29 anys tenen nacionalitat estrangera. ²

Educació

28,7% Estudis universitaris ³
71,1% Estudis postobligatoris ³
* **38,5%** d'alumnat d'ESO i el **24,9%** d'alumnat de Batxillerat estudia en **centres públics**. Al conjunt de Barcelona són el 36,3% i el 37,1% respectivament. ⁴

Treball

Salari mitjà joves de 16 a 24 anys. ⁵

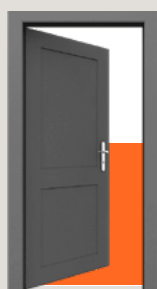
9.707,6€

Salari mitjà joves de 25 a 29 anys. ⁵

20.540,5€

Habitatge i emancipació

790,6€

preu registrat mitjà dels habitatges de lloguer

* Al conjunt de la ciutat 980,5€. ⁶

Renda

16.335€

renda familiar disponible anual per càpita

* Un 25,4% inferior que la mitjana de Barcelona. ⁷

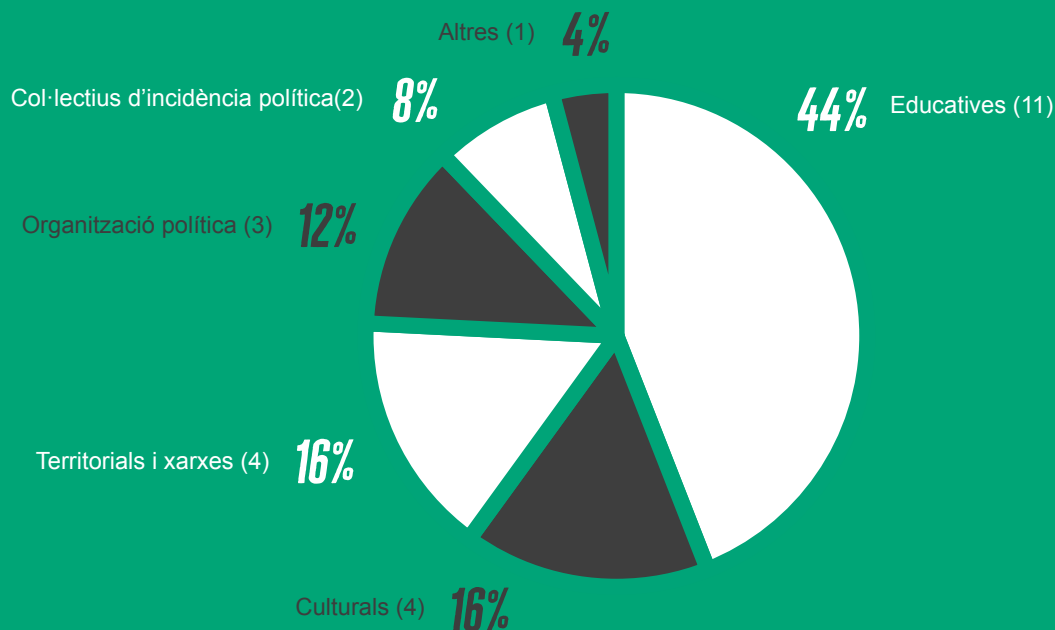
* 1 Dades padró 2020
2 Dades padró 2020
3 Dades del Padró de 2019

4 Dades del curs 2017-18, el darrer amb aquestes dades públiques
5 Dades OMD, Departament d'Estadística i Difusió de Dades, a partir de l'explotació de la MCVL 2018
6 Registre HPO 2018

7 RFD 2017

COM PARTICIPEN LES JOVES DEL DISTRICTE?

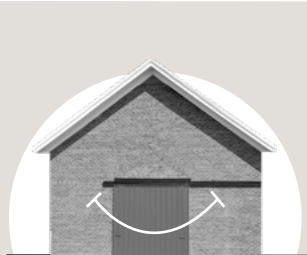

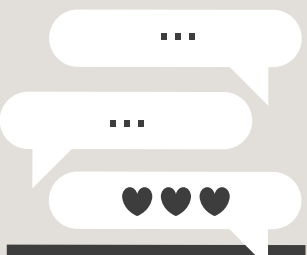
Al districte de Sant Andreu hi ha un total de 27 entitats juvenils, de les quals 17 són associacions juvenils autogestionades i de base comunitària. En el següent gràfic es mostren les tipologies d'aquestes 17 associacions juvenils, ja que és amb les que es busca treballar des de l'Àrea de Territori:

Finalment, han participat en aquest informe 5 entitats juvenils: les entitats lleure AEIG Sant Pius Xè i Esplai La Sagrera, els E-Joves de Baró de Viver i les dues associacions juvenils de Trinitat Vella; Maletas Viejas i Vaya Tela Trinitat.

COM ESTAN LES ORGANITZACIONS JUVENILS DEL DISTRICTE?

Temàtica	Indicadors	AEIG Sant Pius Xè	Esplai La Sagrera	E-Joves de Baró de Viver
 Espai digne	1 Gestió de l'espai en relació amb el desenvolupament del projecte	Green	Yellow	Green
	2 Condicions de l'espai	Yellow	Green	Green
	3 Estabilitat/continuitat de l'espai	Green	Green	Green
 Espai públic	4 Ús de l'espai públic en activitats ordinàries	Yellow	Yellow	Yellow
	5 Relació amb el veïnat	Yellow	Grey	Green
 Comunitat	6 Relació amb altres entitats del territori	Grey	Green	Green
	7 Participació de l'entitat en espais comunitaris	Grey	Grey	Green

Maletas Viejas

Vaya Tela Trinitat

Llegenda

- 1
  - L'entitat compta amb l'espai adient per al seu projecte.
  - L'espai limita el desenvolupament del projecte de l'entitat.
  - L'entitat no compta amb l'espai adient per desenvolupar.
- 2
  - En bones condicions.
  - Calen petites reformes.
  - En males condicions i/o calen grans reformes.
- 3
  - Seguretat de continuïtat (per 2 o més anys).
  - Incertesa (menys de 2 anys, conveni verbal o inexistència de conveni).
  - Pèrdua imminent de l'espai.
- 4
  - L'espai públic permet desenvolupar el projecte.
  - L'espai públic limita el desenvolupament del projecte.
  - L'espai públic o l'ús d'aquest per altres agents no permet desenvolupar el projecte.
- 5
  - L'entitat desenvolupa el projecte amb una bona relació amb el veïnat.
  - L'entitat desenvolupa el projecte malgrat algunes tensions amb el veïnat.
  - L'entitat desenvolupa el projecte malgrat un conflicte manifest amb el veïnat.
- 6
  - Hi ha una xarxa comunitària on l'entitat hi participa activament i/o la relació amb altres entitats facilita la coordinació.
  - La relació amb altres entitats dificulta articular una xarxa coordinada.
  - No té relació o no hi ha una bona relació amb altres entitats del barri.
- 7
  - L'entitat organitza i participa activament d'espais i iniciatives comunitàries.
  - L'entitat participa d'alguns espais comunitaris amb un paper poc destacat.
  - L'entitat no participa d'espais i iniciatives comunitàries.
- * Aquest àmbit no ha pogut ser avaluat donades les circumstàncies sanitàries per la covid-19.

Des del CJB hem elaborat uns indicadors per valorar si es donen les condicions necessàries per promoure l'associacionisme juvenil des d'una perspectiva comunitària. Aquest semàfor plasma la situació en què es troben les diferents entitats o plataformes en relació amb aquests indicadors.

QUÈ DEMANEN LES ORGANITZACIONS JUVENILS?

Els reptes clau de l'any per l'associacionisme juvenil del districte:

1. Garantir que l'associacionisme educatiu pugui desenvolupar els seus projectes

El lleure de base voluntària és un projecte fonamental per a l'educació dels infants i adolescents i, en ser projectes autogestionats per joves, esdevenen clau per fomentar la participació juvenil als barris. La gestió de la covid-19 ha provocat importants greuges als projectes d'esplais i caus, ja que no s'han adequat els recursos per poder garantir que el lleure pogués desenvolupar la seva activitat complint les mesures de seguretat. En primer lloc, prohibint el lleure i, després, no posant a disposició espais per tal que poguessin desenvolupar les activitats. Organitzar-se de forma virtual, haver de fer les activitats també virtuals i només poder fer activitats en grups bombolles ha perjudicat la qualitat dels projectes i està generant una davallada en la participació d'aquests. Finalment, la demanda a nivell de districte és un **posicionament clar per garantir que es pugui fer esplai i cau** i posar a disposició **equipaments municipals i recursos per poder garantir les mesures de seguretat.**

2. Dissenyar un espai públic per al veïnat i l'associacionisme

L'espai públic és l'espai de trobada per referència, així doncs, l'associacionisme juvenil reivindica un espai públic dissenyat per l'ús i ocupació de les persones en detriment de l'ocupació dels vehicles. En el cas de Sant Andreu, visibilitzen que hi ha barris amb poques zones verdes. Sumant afectacions de la gestió de la covid-19, manifesten també que amb el confinament municipal ha augmentat considerablement l'ocupació de més persones a l'espai públic que no ha anat acompanyada de mesures que permetin ocupar més l'espai com tallar carrers. Això, entre altres afectacions, ha provocat que els dissabtes a la tarda, els esplais i caus tinguin menys espais on poder desenvolupar la seva activitat i encara amb menys seguretat en temps de pandèmia.

3. Donar suport als projectes i propostes juvenils a Baró de Viver

Algunes joves del barri de Baró de Viver s'han anat organitzant per dur a terme diferents projectes amb l'objectiu de respondre necessitats de les persones joves i de dinamitzar el barri. Exemples són: impulsar un parc de cal·listènia, un projecte d'alfabetització digital per reduir la bretxa digital al barri o un pàrquing digne per aparcar els vehicles de les persones treballadores. La seva demanda és veure com es poden continuar treballant aquests projectes per tal que es duguin a terme.

4. Facilitar l'accés a espais a les noves entitats de Sant Andreu

Al barri de la Trinitat Vella estan sorgint noves associacions en un barri que ja es caracteritza per tenir molt dinamisme associatiu. Aquesta és una important riquesa per generar projectes comunitaris, però les noves associacions noten com és difícil introduir-se en les dinàmiques de l'associacionisme ja establert. Per exemple, es troben amb dificultats per poder accedir a un local, fet que dificulta desenvolupar els seus projectes al barri. En concret, s'estan trobant amb aquesta problemàtica nous col·lectius juvenils que s'han creat els últims anys per donar veu a les joves del barri que no estan representades en els espais de decisions o per generar espais de referència joves. Aquestes entitats juvenils demanen accedir a espais on poder desenvolupar els seus projectes juvenils i comunitaris.

5. Sensibilitzar a la ciutadania de la tasca social del lleure educatiu

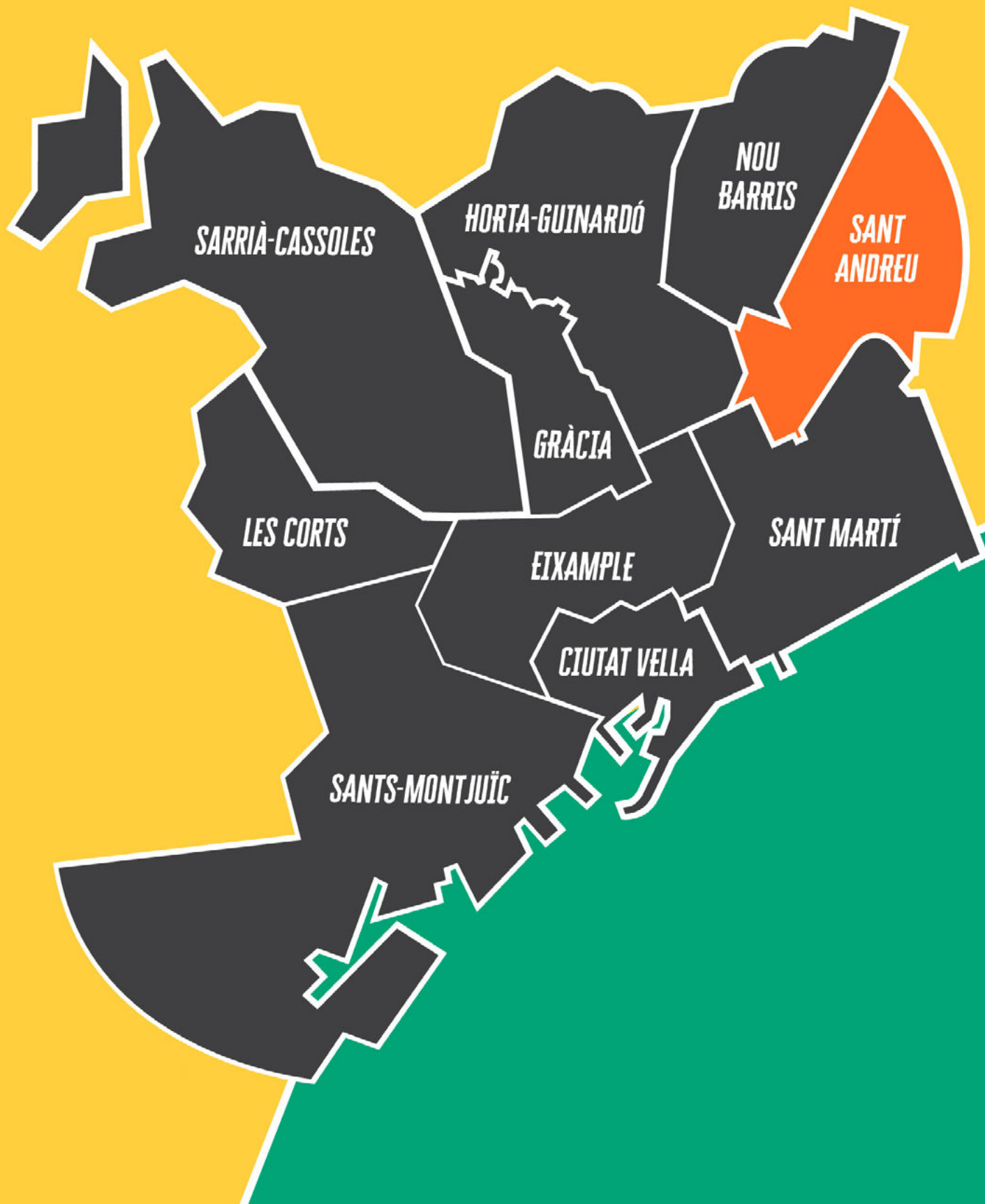
Esplais i agrupaments s'han trobat amb veïnes que els hi han cridat l'atenció mentre feien activitat al carrer quan les mesures ja ho permetien. Això visibilitza la falta de reconeixement del lleure per part d'algunes persones que emeten judicis quan veuen joves amb infants utilitzant l'espai públic i provoca que hagin de justificar per què estan fent aquestes activitats. És per això que reivindiquen una major sensibilització a la ciutadania per la tasca educativa que fan.

QUINA ÉS L'APOSTA DEL CJB?

Al CJB, i en concret a l'àmbit de Territori, treballem en la detecció de les necessitats de l'associacionisme juvenil de cada districte de la ciutat. Aquest apropament a cada barri i districte, ens ha permès elaborar unes demandes que es fan comunes a escala de ciutat que plasmem a continuació:

- * **Establir mesures que permetin el desenvolupament de l'associacionisme de forma segura en el marc de la covid-19.** En la gestió de la crisi sanitària derivada per la covid-19 s'han desenvolupat diverses mesures per fer front a la pandèmia, les quals es van actualitzant segons les circumstàncies sanitàries. En aquestes mesures però no s'estan incloent prou mesures específiques per a l'associacionisme, de manera que l'organització col·lectiva s'està veient especialment afectada. Defensem la necessitat de protegir l'associacionisme de manera específica i reivindicuem la necessitat de reconèixer els projectes comunitaris que es construeixen de forma autogestionada des del jovent associat.
- * **Garantir el desenvolupament de les activitats del lleure educatiu en el context restrictiu per la gestió de la covid-19.** La pandèmia està provocant un greuge important en la vida i les possibilitats del lleure educatiu. Les necessitats dels agrupaments i dels espais estan quedant relegades en un segon pla per poder garantir el desenvolupament de l'escolarització, ja que molts espais i agrupaments allotjats en escoles s'estan trobant que es queden sense espai o les sales d'equipaments municipals que utilitzaven estan sent ocupades per aules. Per això, la reivindicació del lleure és que poder continuar fent educació formal no vagi en detriment de poder fer educació no formal i, per tant, compatibilitzar el desenvolupament d'ambdues, ja que es realitzen en horaris diferents i no haurien de ser excloents.
- 1. **Enfortir el teixit associatiu dels barris,** posant al centre a les persones que l'habiten i construint una ciutat des de la comunitat. Per això, són primordials polítiques que no desplacin dels barris a l'associacionisme juvenil, ja que la pressió turística i immobiliària i els processos de gentrificació generen dificultats en l'ús d'espai públic per part de les persones joves i les organitzacions juvenils.
- 2. **Donar reconeixement i suport a iniciatives i projectes juvenils autogestionats** amb una identitat i autonomia pròpies que inclouen una forta dimensió educativa i comunitària. Per tant, considerem que districte té la responsabilitat d'implicar a les persones joves en els processos de gestió d'equipaments juvenils si vol assolir una participació alta en la implicació de persones joves en processos que repercuteixen directament en l'entorn.
- 3. **Reformular els processos participatius i els espais de participació tenint en compte la participació juvenil:** repensar els espais de participació municipals i de districtes per tal d'engrescar a les organitzacions juvenils a participar i a entendre aquests processos com a útils, efectius, transparents i que responen a les voluntats i necessitats de l'associacionisme.
- 4. **Oferir espais on l'associacionisme pugui desenvolupar les seves activitats en condicions adequades,** organitzar-se autònomament i, si existeix necessitat i demanda, poder optar-ne a la gestió completa.
- 5. **Complir el percentatge d'habitatge dotacional per a joves.** És primordial poder garantir que les joves dels barris puguin permetre's emancipar-se al mateix barri. El desplaçament de les joves a altres barris també té un efecte directe en les dificultats de consolidació de l'associacionisme juvenil i no juvenil.
- 6. **Orientar les polítiques públiques de joventut a tota la franja d'aquesta,** entenent que els interessos i necessitats varien al llarg de la franja i fent especial èmfasi en les persones joves de 25 a 30 anys, sovint poc prioritzades.
- 7. **Facilitar el desenvolupament d'activitats extraordinàries amb vocació pública a l'espai públic:** proporcionar recursos, acompanyament en la gestió dels permisos, promoure localitzacions cèntriques i horaris que responguin a les necessitats de les organitzacions respectant les necessitats del veïnat.
- 8. **Treballar els efectes de la intergeneracionalitat en les relacions entre l'associacionisme juvenil i districte,** ja que sovint es reproduïxen lògiques adultcentristes en aquestes pràctiques. Per això, creiem important generar espais de formació i presa de consciència sobre l'adultcentrisme per tal de transformar les relacions intergeneracionals cap a relacions més horitzontals i igualitàries.

MAPA DELS DISTRICTES DE BARCELONA

Coordina:

Participa:

AEIG Sant Pius Xè, Esplai La Sagrera, E-Joves de Baró de Viver, associacions juvenils de Trinitat Vella; Maletas Viejas i Vaya Tela Trinitat.